Sal 1 — Hejmar 3 Duşemb 17 Gulan 1943

Kiriyariya Roja Nû; ji bona erdên Sûriye û Libnanê; 10 lîreyên Surî; ji bona welatên din 2 lîreyên ingilîzî. Bihayê Hejmarekê: 10 Qemerî.

ROJA NÛ

Dîwan û gerînendekariya Rojnamê: Bêrût-Birc; Weqif Tabet, Telefona Dîwanê: 74-04; Telefona Mala Xwediyê Roja Nû: 84-41. Edresa telg: Bêrût-Rojanû.

XWEDÎ Û GERÎNENDE: MÎR Dr. KAMIRAN ALÎ BEDIR-XAN

1898 û 1943

Roja Me A Nû

Xwediyê Roja-Nû ji min û jihinên din, ji bo hejmara rojnama xwe a pêşin nivisarin xwesti bûn. Min jê re bendek nivîsand; lê beriya ko qala rojnamê bikim benda min gihandin dawiyê û xistin rojnamê û jê re «Merhele» gotin.

Herçî ez, dilê min hebû, çavên xwe li boriyê bigerînim û bîrekê bav û mamekî xwe, bi vê hencetê vejînim.

Rojnama Kurdî a pêşin berî 45 salan, yanî di sala 1898 an de, li Misirê belav bûye: Di wê salê de mamekî min Midhet beg, ji Stenbolê revî û çû bû Misirê. Midhet beg di Qahirê de bi zimanê Kurdî rojnameyek derêxist: Kurdistan.

Kurdistan rojnama Kurdî a pêşin e.

Welê dixuye ko hingê, Midhet beg, ji birayê xwe ê mezin, Emîn Alî beg, yê ko hingê li Stenbolê bû, nivîsan xwesti bûn. Emîn Alî beg ji birayê xwe ê kiçik re, di nav nivîsarine din de, teqrîzek jî rêkiribû, lê ne bi navê xwe, ji ber ko nikarî bû, lêbelê bi navê «Lawê Şêx E. Fetah».

Ev e teqrîza bavê min;
Pêrûz ji te re hezar cara
Ev deng e niho li nav yara
Mizgîniya vê cerîdeya genc
Şabaş dibitin çiqa hebit genc
Ev şixlê mezin te kirye bid'et
Cara ewilî te kirye him-met
Ev rehbera qenc te danî binyad
Kirmanc hemî te kirne irşad
Vê marifetê tuca nehîle
Daîm ji te ra mîn resûl e.
Roja ko cerîde têtê bajar
Her der dibitin misalê bazar
Çiqa hebitin li şehri ekrad
Qewlê xweşiya te kirne mi'tad
Rûhaniya bab û kal û ecdad
Pê vê hinerê te kir niho şad
Beybûniya dewleta te geş bit
Qasî tu hebî dilê te xweş bit

Xwedê rehma xwe li wan û li hemî kurdên ko, xêzeke be jî, bi kurdmancî nivîsandine bikit.

C. A. BEDIR XAN

ÇAPA KURDÎ

HOVAR Û ROJNAMEYÊN KURDÎ

Kovar û rojnameyên kurdî yên ko îro belav dibin ev in:

Reya-Teze: Li heftê sê caran û li bajarê Rewanê belav dibe; rojnameya kurdên Sovyetistanê ye. Bi zar û bi tîpên kurdmancî têtê nivîsandin.

Jiyan: Kovareke edebî û ilmî ye; li serê her heftê carekê û li Sileymaniyê bi der têt. Bi zarê soranî têtê nivîsandin.

Gelawêj: Kovareke edebî û ilmî ye. Li serê her mehê carekê li Bexdayê derdikeve. Zarê wê soranî ye. Kovara Kurdî a mezintir û tekûztir e.

Hawar: Kovareke edebî ye. Ji sala 1933-an ve li Şamê û bi zarê kurdmancî têtê belav kirin.

Ronahî: Ev du sal in, li Şamê dest bi derketinê kiriye. Zarê wê kurdmancî ye. Ronahî kovareke misewer e û li serê mehê carekê derdikeve.

GENERAL VON ARNIM

SERFERMANDARÊ LEŞKERÊN ELEMANÎ LI TÛNÎSÊ QIWETÊN BRITANÎ GENERAL VON ARNIM HÊSÎR KIRIYE

Qiwetên Mihwerê ên dawîn jî li erdê Tûnîsê xwe avêtine bextê Hevalbenda. Serekwezîr Mr. Çorçil û Serekcimhûr Mr. Roswelt di Waşingtonê de civanek danîne, dema derbên xurt û birinî nêzîng diben. Êrîşên rûsî ber bi Novorosiskê ve pêş ve diçin.

BIZERT U TUNIS

Du asêgeh du serfirazî

Bi vegirtina Bizert û Tûnîsê şerê Efrîqayê qediyaye. Heta niha 175,000 esker û serbendên Mihwerê û 3 generalên elemanî ketine destê qiwetên Hevalbenda û bûne hêsîr. Ordiyên brîtanî, frensizî, emerîqanî teniştа hev de şerî dijminan kirine û bi mêranî, û tevkariya wan erdê Efrîqayê ji talyan û elemana hatiye paqij kirin. Serekcimhûr Mr. Rosevelt pêrûznameyek şiyandiye General Jîro û têde bi gotinine hêja qedrê şerevaniyên frensîz girtine yên ko di Tûnîsê de bi çavsorî şerê dijmina kirine.

Rojnameyên ingilîzî bi tevayî, qala serfirazbûna qîwetên Hevalbenda li erdên Efrîqa Bakurî dikin û bi gehînekên vê bûyerê ên hêja mijûl dibin. Deylî Telegraf dibêje: Şerê Efrîqayê di wexta xwe de gihaye dawiyê, êdî qerarên civana Kazablenkayê dê bêne anîn cih.

Zeftkirina Bizert û Tûnîsê, şkênandina Ordiyên Mihwerê dest-pêka kar û pêşveçûnine hêj mezintir e; hêviya me ev e ko îsal leşkerên hevalbenda bi kûrahî dê bikarin bikevin asêgeha Ewrîpayê. Rojnama payetextê brîtanî a mezin. Teymis dinivîse; bihna Mihwerê çikiyaye, Ordiyên Hevalbenda bi vegirtina Tûnis û Bizertê pişta qiwetên Mihwerê şkênadiye û êdî ji bona talyan û elemana hêvîya berêrîşan ne maye, leşkerên hevalbenda heymanê Mihwerê ji afrîqayê qelandiye. Rojnamayên Deylî Meyil û Niyûz Kronikl bi gotinine bijarte, pesnê mêraniya leşkerên Frensê didin, yên ko di zefera Efrîqayê de para wan heye.

Serfiraziya Refên Sovyeti

930 balafirên dijmin hatine avêtin erdê

Moskû A.F.I.—Serfermandariya sovyetî dide zanîn: Hefta borî refên me di şerên hewayî de û li erdê 930 balafirên dijmin xira kirine, 235 mekîneyên me venegeriyane warên xwe. Qiwetên me di Behra Reş de waporeke elemanî bin av kiriye.

Londre: A.F.I. — Qerargeha frensizî a mezin li Efrîqa Bakurî dide zanîn ko refên frensizî ji nêçirvanan bihevketî di Kep-Bonê de 30 balafirên Mihwerê pelixandine û xesar gihandine zehf hebên din.

Londre — R: Di nav du rojên şerê Tûnîsê ê dawîn de qiwetên hevalbenda 330 tang, 500 top û 4500 qamyon û girgirokên Mihwerê ji hev de xistine

Londre — R: Du balafirvanên brîtanî di nav 35 deqîqan de der axa Frensa Vegirtî 9 loqometîv, û li balafirgehekê 4 balafirên elemanî xira kirine.

Cezayir — Ji sedî bêtir bombeavêjên hevalbenda dirêjî girava Pantelariyayê kiriye û lêxistiye.

Londre — R: Emîraliya Brîtanî dide zanîn: noqaveke holendî di tengava Malakayê de waporeke japonî a barkêş 7,500 ton mezin bin av kiriye.

HITLER ÇI DIXWEST

Emê bibin hakim û sermiyanê cihanê

Londre — A.F.I. Beriya ko ev şerê mezin û xwîndar destpê bike Hitler goti bû: Ezê qiwetên xwe bavêjim ser Polonyayê û koka vî miletî ji erdê rakim; bi vî awayî ji bona miletê me erdine mezin û fireh, deşt û daristanine bi hatin dê bikevin dest.

Ko min evtişt kirin Frensiz û Ingilîz, her çend jî dibêjin ko arîkariya Polonyayê bikin, ew ji tirsan ni karin ji cihê xwe bilebitin û têkilî işê min bibin. Piştî mirina Stalîn — ji xwe Stalîn mirovekî nesax e — emê erdê Sovyetistanê jî par bikin. Bi pêkanîna wan tiştan emê bibin hakim û sermiyanê cihanê. Hikûmetên biçûk ne xema min in; ew nikarin min aciz bikin. Ji aliyê din divê emê erdên rohelatê dûr û nêzîng bêxin teşxelan.

Qesta Hitler ev bû; lê gava Hitler di serxweşiya zeferên sivik de qîr dikir û digot: Şer bi serfiraziya Germanistanê qediyaye, du deng, dengê serekwezîr Mr. Çorçil û yê General de Gol lê vedigerandin û digotin; Şerê dinyayê hêj destpê ne kiriye. Hitler qîma xwe pê ne dianî û ji eskerên xwe re digot: di dawiya salê de şer wê biqede. Ev tişt berî bi sê salan hati bû gotin û îro Hitler bi xwe gotina xwe bi bîra kiriye, lê gotina Çorçil û De Gol di bîra wî di ye û hin bi hin hêj bêtir dê bê bîra wî.

XEBAT

HETA MIRINÊ

ÇAV LI KIRINÊ

Dapîr destvala na sekine, wextê xwe bi axaftinine bêkêr û bi vexwarina qehwê û kişandina cigarê na kuje. Gelek pîr bûye, lê dîsa dixwaze, me be barê tu kesî; hiriyê dirêse û bi kêrî xelkê tê û nanê xwe bi keda destê xwe dertînê.

DESTXET

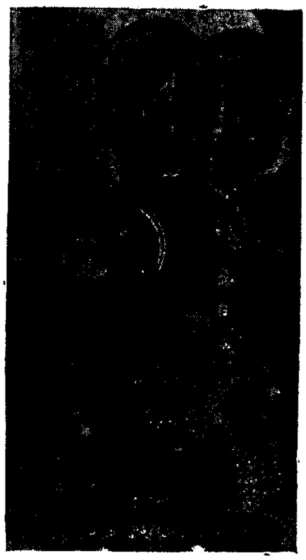

MAL Û SPEHÎTÎ

Maleke paqij, hûr û mûrên spehî, dora xênî de bexçekî çeleng para miletên çav vekirî û şehreza ye.

Ev tiştên he jî, bi destxet û sinhetan dikevin des', ji senhetan hez bikin.

BOMBARDIMANA DUISBURGÊ

Londre — Refên Brîtanî şevêdî bajarê elemanî Duisburg bi awakî gelek xurt bombardiman kiriye û 1500 ton bombe avêtine hêjagehên wê şaristanê,

DEMA NIHA

ÇAR HEZAR TON BOMBE HATINE AVÊTIN

Refên Hevalbenda Bê Etlahî Li Hêjagehên Mihwerê Dixin

Londre — A.F.I. Di nav 48 saetên dawîn de refên brîtanî û amerîqanî direjî şaristanên elemanî Berlîn; Boxum, Duisburg, Kîl û hêjagehên erdê Rûrê kirine û 4000 ton bombe avêtine.

Cezayir — Leşkerên frensizî di Tûnîsê de 36000 eskerên Mihwerê hêsîr girtine û 200 top standine.

Londre — R: Wezîrê Brîtanya Mezin ê Şerî Sir Cêmis Grîg roja Şembê gotiye: fermandarê Ordiyên Brîtanî li Tûnîsê General Aleksander ji min re digot ko Şerê Efrîqa Bakurî li 15-ê Gulanê dê biqede: lê min qîma xwe pê ne dianî û bawer dikir ko General Gelek nîkbîn e; lebelê nîho xuya bûye ko wî rast didît û Şerê Efrîqayê berî bi du rojan ji wexta ko General Eleksander tebitandî bû gihaye dawiya xwe.

2000 BALAFIR

Waşington — A. F. I. Di şerê Efrîqayê de refên hevalbenda 2000 balafiren Mihwerê avêtine erdê ji Hevalbenda 770 mêkîne çûne.

Moskû — A. F. I. Tête bawer kirin ko di Eniya Rûsî de şerî ne mezin ber bi destpêkirinê ne.

Hevde Generalén Mihwerê

Ketine Destê Hevalbenda û bûnê hêsîr

Londre — R: Di erdê Tûnîsê de 17 generalên Mihwerê ketine destê hevalbenda û bûne hêsîr; 14 generalên elemanî û 3 talyanî.

Londre. — R: Wezareta brîtanî a şerî dide zanîn: Refên hevalbenda yên qerargehên Efrîqa Bakurî ji 8-ê kanûna berê û heta 18-ê nîsanê 386 car direjî hêjagehên Mihwerê kirine û 16,236,590 libre bombe avêtine wan armancan. Pênc mehên Efrîqayê ên dawîn de, bi derbên balafirên hevalbenda 50 waporêd Mihwerê bin av bûnê û 73 heb jî şikiyane.

HINDIK RINDIK

Telegrafa ko General Aleksander şiyandiye Mr. Çorçil

Londre — R: General Aleksander, fermandarê leşkerên brîtanî li Tûnîsê; zefera Efrîka—Bakurî, bi telegrafa jêrîn ji serekwezîrê Brîtanya Mezin Mr. Çorçil re elam daye: Min divê, ezê ji we re bidim zanîn ko Şerê Tûnîsê qediyaye. Dijmin xwe avêtiye bextê me. Peravên erdê Efrîqa Bakurî de destê me de ye.

BEGÊ TÛNÎSÊ Ê NÛ

Tûnis — A.F.I. Bi qerara General Jîro û ji bona selametiya Tûnîsê, Begê vê erdê ji text radabû û ji begîtiyê ket. Li gora tevgera malbata Tûnîsê, Sîdî Amil Beg wê bikeve şûna wî û li ser textê wî rûnê.

Danezana sovyetî a Dawîn Alan Dide

Moskû — A.F.I. Danezana sovyetî a nîvê şevê elam dide: di tevayiya qadên şerî de rewişa eskerî ne guheriye. Refên sovyetî di şerên hewayî de û li erdê 370 balafirên dijmin xira kirine; 104 mekîneyên sovyetî venegeriyane warên xwe, Çekê rûsî ê hewayî di qadên şerî de 60 qamyon tejî esker an çek û cebilxane dagirtî xira, 10 betariye top û 5 betariye qumbeŕeavêjên çepera lal û du waporên dijmin bin av kirine.

Wezareta Britanî a Hewayê Elam Dide

Londre — R: Wezareta brîtanî a hewayî dide zanîn: Refên me direjî balafirgehên dijmin yên Kaen û Morleksê kirine û di vê navê de 2 mekîneyên dijmin avêtine erdê.

Nêçîrvanên me jê pê ve zora xwe dane hêjagehên dijmina ên rêhesinan û waporên di wan.

Londre — R: Radyoya-Romayê elam dide: Bi bombardimanên refên hevalbenda di Sivita Beçiyayê de— Bendera Romayê — 174 peya hatine ku tin û 300 heb jî brîndar bûne.

AZAHIYA WELATÊ FRENSÊ

GOTARA GENERAL JIRO LI BIZERTÊ

Cezayir — A.F.I. General Jîro di Bizertê de gotiye leşkerên Frensê: Ez bi we serbilind im; di zeftkirina Tûnîsê de we karine hêja pêkanîne, di xelasî û azahiya Frensê de jî honê bi awakî girane bikêrî welet bên.

Londre — R: Sir Arşibald Sinkler, wezîrê brîtanî yê qiwetên hewayê gotiye: Di nav 12 rojên şerê Tûnîsê ên dawîn de, bombeavêjên hevalbenda bi top û bomban 3000 car êrîşî qiwetên Mihwerê kirine û nêçîrvan 14,000 car bi hewa ketine.

MIREKA CIHANE

MIRÊKA CIHANÊ MIRÊKA WÊNEYÊN ŞER Û AŞÎTIYÊ

Xelasiya Tûnîsê

ALA FRENSÊ JI NÛ VE DI SER TÛNÎSÊ RE PÊL DIDE.

QIWETÊN FRENSIZÎ DI KÛÇE Û KOLANÊN TÛNÎSÊ DE.

NÊÇIRVAN BOMBEAVÊJ

Bombeavêj an balafirên bombeavêj mekîneyine giran û mezin in, heft heşt ton bombe hildigirin, bi du, sê an çar motoran e. Bi 2-4 top û bi 6 û heta 8 mitralyozan biçek kirî ne. Tê de 8 û heta panzde peya hene ew karên vê mîkeneyê digerînin.

Torpîlavêj mîna balafirên bombeavêj mekîneyine giran û mezin in, lê bi torpîla qesda neyaran, waporên neyaran dikin.

Di nav bira torpîl û bombe ferka bingehîn ev e: bombe rast bi rast têtê berdan armancê, lê dikeve û pê avahî, top, wapor, tang xira dibin an xesarê dibînin. Torpîl berî dikeve avê, tê re dimeşe û tê li armancê dixe.

Nêçîrvan balafirine sivik in û piraniya wan bi motorekê ne. Di saetkê de 600 - 700 kilometre difirin. Tê de 2 û heta 4 peya hene. Bi 2-4 mitralyoz û topeke sivik bi çek kirî ne. Bombeyine sivik hildigirin; bombeyine şewat û teqandinê.

Karê nobetdarî û dîdevniyê pêk tînin çavê xwe li bajar; bender, qerargeh, war û komeskerên dijmina digerînin, li çûn û hatina wan dinêrin û tên dîtina xwe pêş fermandariyê dikin, pê fermandarî qesd û armancên dijmina çi ne seh dike; jê pê ve ew Bombeavêj û torpîlavêja ji tada nêçîrvanên neyar diparêzin, zora xwe didin wan û heke ji wan hat bombeavêja bişunda vedigerînin. Di ser qada şerî re difirin û bi top, mitralyoz û bombeyên xwe direjî leşkerên dijmina dikin. Ew pêş- û piştmêrên bombe- û torpîlavêja ne.

www.arsivakurdi.org

1ère ANNEE — LUNDI 17 MAI 1943 — NUMERO 3

LE JOUR NOUVEAU

Direction: Beyrouth Wakfs Tabet
Place des Canons Tél.: 74-04 et 84-41

QUOTIDIEN KURDE
Directeur - Propriétaire: EMIR Dr. KAMURAN AALI BEDIR KHAN

Le Numéro 10 P.L.S. - Abonnement
Syrie-Liban 10 L.L.S. Etranger 2 L. Stgs.

VERS LA VICTOIRE

CRONIQUE HEBDOMADAIRE DE LA GUERRE

Nous écrivions la semaine dernière que ce 4ème printemps de guerre était celui qui s'annonçait le plus favorable pour les Alliés. La semaine qui vient de s'écouler est pour eux, sans conteste, la plus favorable de la guerre.

Sur le front de Tunisie, toute résistance a cessé. Les ennemis ont perdu plus de 200.000 prisonniers parmi lesquels, 15 Généraux et 2 Maréchaux et une quantité prodigieuse de matériel. La fameux Afrika-Korps n'existe plus. Les Français ont joué un grand rôle dans cette victoire et ils ont eu la belle revanche de voir les milliers d'Allemands se rendre à eux sans conditions. La campagne Africaine est à peine terminée et déjà les raids sur la Sicile et l'Italie s'intensifient. Cinq cents tonnes de bombes ont été déversées par les Forteresses Volantes sur Palerme, et l'Italie va faire connaissance avec les doses administrées à l'Allemagne, 1500 tonnes (comme le raid de Jeudi sur Duisbourg), et plus en pilules de 4000 kilos.

La situation nouvelle créée par la victoire Tunisienne a eu un immense retentissement dans le monde et a provoqué une grande activité diplomatique. Le Général FRANCO a supplié les belligérants de conclure une paix anti-russe. Mais du côté des Alliés on a répondu par l'impacable formule que les Allemands et les Italiens entendront après chaque demande d'Armistice: reddition à merci.

MM. Churchill et Roosevelt se sont rencontrés une fois de plus à Washington et le monde attend avec impatience le résultat de l'entrevue. Combien les rencontres Mussolini — Hitter paraissent sans intérêt à côté de celles de grands hommes d'Etat Anglo-Saxons.

Sur le plan militaire, on s'attend — dans un proche avenir à de grands évènements: Second front? et où? Sur la Manche à 30 kms. de l'Angleterre où des millions d'hommes sont l'arme au pied? — Sur la Sicile, contre le partenaire le plus fatigué de l'Axe? Dans les Balkans? Et en faveur de cette dernière hypothèse il y a de nombreux signes:

La réunion au Caire des Chefs d'Armées interralliés du Proche-Orient.

L'arrivée d'une division Sud Africaine dans le Moyen-Orient.

Le fait que M. Saradjoglou a déjéuné en public avec l'Ambassadeur d'Angleterre..

En face en tous cas, on est inquiet;

Rommel est signalé tantôt en Crète et tantôt à Salonique, les Bulgares frémissent sous le joug.

En tout cas que le second front s'ouvre en Norvège, en Franc, en Italie ou dans les Balkans (ou sur plusieurs points à la fois) de gros évènements se préparent sur lesquels nous ne tarderons à pas être fixés, puisqu'on nous promet pour ces jours prochains, de Washington, une déclaration sensationnelle.

Les DEPECHES de la NUIT

FRONT AERIEN D'EUROPE

Le Ministère Britannique de l'Air communique que des formations de bombardiers «Mitchell» et «Venturas» ont attaqué, hier, les aérodromes allemands de Caen et de Morlaix et abattu 2 chasseurs ennemis au cours de ces opérations.

Une escadrille de «Typhons a, de son côté, attaqué la gare de tirage à Eu cependant que d'autres formations de chasse de la R.A.F. mitraillaient divers objectifs ferroviaires ainsi que la navigation ennemie au large des côtes: 2 cargos et 1 pétrolier allemands ont été coulés. 1 chasseur allié est porté manquant.

Berlin a encore subi un raid de plus de la part des bombardiers «Mosquitos» de la R.A.F. C'est la deuxième attaque en 3 jours subie par la capital du Reich.

FRONT DU PACIFIQUE

Dans le sud-ouest du Pacifique, les opérations se sont bornée à une activité aérienne de faible envergure.

Sur 4 avions japonais qui ont tenté d'attaquer la base américaine de Guadalcanal, l'un a été abattu et 2 autres ont été endommagés

L'aviation du Général Mac Arthur a de son côté attaqué les positions japonaises en nouvelle Guinée, abattus 2 avions ennemie et endommagé 3 autres.

1 cargo japonais surpris au large des Iles Shortland a été mitraillé et a fait explosion

Il ressort des dernières statistiques publiées aux Etats-Unis que les japonais ont perdu jusqu'ici en tout 305 navires de tous genres et de tout tonnage, effectivement coulés, dans le Pacifique contre 97 bateaux américains perdus. Ce chiffre ne comporte pas de nombreuses unités ennemies «probablement coulées» ou seulement endommagés.

Londres — A.F.I. Parlant à Londres, M. Bevin, Ministre du Travail, a déclaré: «Le temps n'est plus loin où le cercle de fer se refermera sur l'Axe».

CONTE KURDE

Il y a de cela bien longtemps, tous les hommes vivaient réunis dans une grande ville, au bord d'une rivière. Un roi et son vizir, que l'on avait choisis pour leur sagesse, administraient la communauté. La tâche était d'ailleurs facile. Les gens mangeaient les fruits de leurs jardins, buvaient l'eau du fleuve, ne travaillaient guère, et mouraient très vieux, pauvres de souvenirs. On pensait peu, parlait moins, n'ayant rien à dire, et la discorde était inconnue.

Une nuit le vizir eut un songe. Il demanda audience à son maître et s'étant prosterné devant lui il parla de la sorte: «Sire, j'ai rêvé que le fleuve montait, roulant des eaux noires. Le peuple y buvait et perdait aussitôt la raison. Que signifie cette chose étrange?» Le roi qui savait la magie. consulta son grimoire: au bout de trois lunes le prodige devait s'accomplir.

— Creusons donc dit le ministre, une citerne profonde, contenant assez d'eau pour suffire aux besoins de Votre Majesté et à ceux de son serviteur, jusqu'à la fin de nos jours. Gardant ainsi l'esprit lucide, vous veillerez, Sire, comme par le passé. au bonheur de vos sujets.

— Vizir, répondit le prince, ton avis me parait bon, creusons la citerne.

Lorsque les trois lunes se furent écoulèes, le fleuve grossit soudain, charriant un flot noir. Ceux qui buvaient de son eau, bêtes et gens, perdaient aussitôt la raison. Quelques heures plus tard, la ville entière était peuplée de fous. Les animaux qui le matin, parlaient encore, demeuraient stupides et muets. Quant aux hommes, ils sentaient peu à peu leur langue se délier. Certains, ayant bu davantage que les autres, haranguaient les badauds aux carrefours, puis, la gorge sèche, ils retournaient boire, et plus ils buvaient, plus ils discouraient. On inventait des mots nouveaux; on se battait pour les plus sonores, que l'on appelait des idées.

Alertés par le tumulte, le roi et son vizir montèrent sur la terrasse du palais. Ils restèrent là plusieurs jours et plusieurs nuits, contemplant le désordre. Et ne sachant que faire, ils pleuraient.

— Sire, dit enfin le vizir, Votre Majesté devrait leur parler, leur faire comprendre...

— C'est que je ne trouve rien à leur dire, répondit le roi,

Un valet l'entendit et courut ameuter la foule:

— Le roi ne trouve rien à nous dire. Le roi est un sot.

— Le roi ne trouve rien à nous dire, le roi est un sot, répétait la foule. Qu'il aille boire au fleuve. Qu'il y puise, comme nous, l'éloquence et la raison. Nous ne voulons pas d'un roi fou. Qu'il boive, sans quoi, nous le tuerons.

— Sire, dit le vizir, il faut aller boire. Ils seraient bien capable de vous tuer. Je continuerai seul à user de la citerne, et Votre Majesté n'aura qu'à suivre mes conseils. C'est bien assez d'une cervelle saine pour toute une race de dements.

— Allons y, soupira le roi,

Alors, acclamé par le peuple en délire, le roi prit le chemin du fleuve, et, s'étant couché à plat ventre sur la berge, il s'abreuva longuement.

Comme il était, naguère, le plus sage, il devint aussi le plus fou. Il fit des lois, battit monnaie, établit des impôts, leva des troupes, pendit son vizir.

Et depuis le monde est le monde.

Adapté du Kurde par
R. LESCOT

POÈME KURDE

ETERNEL

Souvent on me blâme
De n'être qu'une flamme,
Qu'un éclair du ciel
Un vol de nuage,
Un rayon du soleil qui luit
Qui passe, qui s'enfuit,
Dans la forêt obscure
Comme un cri de joie
Au fond des bois.
Oui
Je suis l'amant d'un instant
Un tel, un moment
Me suffit pour vivre et pour être
Immortel.
Et quand je me regarde
Souvent
Je me dis comment
Peux tu être l'amant
D'une femme
Qui conçoit l'éternité
Par le nombre des mois
Et la masse des années.

DR. BEDIR KHAN

FRONT DE RUSSIE

Poursuivant leurs attaques contre les basee de ravitaillement et voies de communications sur les arrières de l'ennemi, les bombardiers soviétiques ont effectué, hier, de violents raids contre Briansk, Cremenchug et Dniepro Petrovsk. Plusieurs trains chargés de matériel ont été incendiés et de nombreux dépôts de munitions ont fait explosion.

Le communiqué officiel de la nuit déclare toujours qu'aucun changement notable n'a été enregistré sur l'ensemble du front.

Au cours de la semaine allant du 9 au 15 Mai, l'aviation soviétique a abattu en combats aériens ou détruit au sol 370 appareils de la Luftwaffe contre une perte de 104 avions seulement.

Londres A.F.I. Toutes les revues hebdomadaires cumnentent la situation politique et militaire à la suite de la libération de la Tunisie. A cette occasion, elles rendent hommage à la bravoure des troupes françaises, qui, reconnaissent-elles, ont du souvent combattre avec un matériel insuffisant. Les organes britanniques s'associent aux légitimes satisfactions d'amour-propre des Français.

«Spectator» dit notamment que parmi les incidents qui ont illustré la campagne de Tunisie, «celui qui a fait le plus de plaisir, c'est quand plusieurs miliers d'Allemands commandés par un général, ont demandé l'armistice aux Français qui ont répondu que la capitulation devait être inconditionnelle, ce que les Allemands ont fait.»

Vient de paraître
HISTORIQUE SOMMAIRE
DU
CHAR DE COMBAT
LE MAITRE DU CHAMP DE BATAILLE
par le
Commandant L. FOUQUET
des F. F. L.
Ouvrage édité et diffusé par les soins du SERVICE de PROPAGANDE des FORCES FRANÇAISES COMBATTANTES en MOYEN ORIENT
Dans toutes les librairies

DURIK

DÛRIKÊN LI BER TEMBÛRÊ

Sêvê

Ax lê Sêvê û ax lê Sêvê
Deqek şînê, l'serê lêvê
Sêv qubar e, b'min naxêve
Ax lê Sêvê, û ax lê Sêvê.

M' Sêvê dî bû l'ber avê
Singê gewir da bu tavê
Ezê bi çeplê te bigrim
Bavêm qeza Eyintabê.

Rêşya şa'rê daket navê
Bihar hatê dar biskêvê
Payîz hatî wextê keyfê
Havîn hatî dilaxêvê.

M' sêva xwe dî L' ber dîwarê
Wê da bû cotê guhêrê
Ezê bi çeplê te te bigirim
Tê bavêm welatê jêrê.
Tama memikê te xweş e
Mîna şekirê bajêr e

Mi' Sêva xwe dî l'ser xaniya
Tena, tena dimeşiya
Min dest avêt cotê gulya
Bi ser min de hatiya
Wek kevanê Bûçiya
Ez ketim dilim êşiya
Kul ket mala gundiya
Ji xelaf xort û naşiya.

Mero

Dor Bêrûtê bi Zeytûn ê
Şîrîn şerbet î lê Mero
Tu di ber derîkî mermero
Şirîn şerbet î lê Mero.

Her du diranên te zêro
Şêrîn şerbet î lê Mero
Xulam qama girovero
Şêrîn şerbet î lê Mero

Wê enîka bi nîv zêro
Eman ne ma lê Mero
Ez ban te dikim tu î khero
Bejin ziravî ji darê tero
Ezê bi çeplê te bigirim
Bibim ji canê xwe ro.

Strana Kurdî

WEY LO SIWARO

Wey lo Siwaro, wey lo Siwaro
Heyran Siwaro, çiya bilind e,
Ez te na bînim;
Destê xwe davêjim baqê gul û rêhan
Û nêrgîza, na qetînim,
Li min û bavê min heram be,
Di dû çavê Smaîlê Eyo
Ez tu dila, li dinyayê na hebînim.

Wey lo Siwaro, wey lo Siwaro
Siwaro heyran;
Serê sibehê ez rabûm
Min karek ne kir
Min destê xwe
Di ava sar û germ da nekir.
Min dî qereçî geriyan
Min ji xwe re falek vekir
Hatiye cewaba nexeyrê
Ji min re gotiye:
Torinê dilê te keçikê girtine
Bi destê Smaîlê Eyo kelepçe kirine
Birine stasyona Diyarbekir.

Wey lo Siwaro, wey lo Siwaro
Siwaro ez ne li vir û ne li wê mo
Ezê perçakê ewrê reş ê
Li ser behrê mo
Ezê hûr barana tev li bê mo
Ezê dosta Smaîlê Eyo
Bavê Evdil qadir
Siwarê ciwaniya şê mo.

Wey lo Siwaro, wey lo Siwaro..
Min dî dîkê nîvê şevê
Li min xulxuland,
Smaîlê Eyo, torinê dilê min keçikê
Daket hewşa mezin,
Ciwaniya şînboz dixemiland,
Siwar bû berê xwe da
Welatê xerîb û xurbetê;
Ezê bi ser banê qesrê ketim
Min sê denga bi dû de, dinûhirand.

Wey lo Siwaro, wey lo Siwaro...
Xopana gundê me bişewitê.
Rê di ber ra......
Min dî tabûra lawikên Kurdistanê
Bihurîn di ber me ra.
Min go: gelî xortino ji we oxir be
Honê bi kûda herin
Digo;
Emê herin bajarê Mûşê, li ser şer e

KULINGO

Lo wey lo....
Kulingo, tu kulingê deşta vê Yemenê
Tu çima ji qewm û refê xwe qetiyayê
Tu mayî wiha bitenê
Te hêlîna xwe çêkiriye
Li zozanê Şerefdînê
Li deşta Hezargolê
Li ser koşka bavê Siyabendê
Li ser sûra vê bedenê,
Keçik ban dikirê Lawiko!
Mala bavî, şewitiyo!
Şevkê, ji nîvbenda şevan û pê ve
Were tewafa sing û berê minê
Kalî, gewrî, bozî, beyazî û deqandî;
Bila hêdî, hêdî li ser te bê
Xweydana ber vê çenê.

Lo wey lo...
Kulingo, tu kulingê deşta vê Mûşê
Xwedê hebîna
Çima tu ji qewm û refê xwe
Veqetiyayê
Te hêlîna xwe çêkiriyê
Li zozana Şerefdînê
Li deşta Bingolê
Li ser tayê wê kalûşê
Sala par vî çaxî
Keleşgewra min ê
Ji qîzan qîzek bû
Dimala bavê xwe de bû
Sala vê salê...
Ez xiyala xwe didimê
Sor sê biskê xwe yê narincî
Berdane ser darê mîrata vê dergûşê.

Lo wey lo...
Kulingo, tu kulingê deşta Wanê
Xwedê hebîna
Çima tu ji qewmû refê xweveqetiyayê
Tu mayî bitenê
Te hêlîna xwe çêkiriye
Li zozanê Şerefdînê
Li deşta hezargolê
Li welatê Kurdistanê;
Li ser milê mîrata wê dikanê.
Keçikê ban dikirê, digo:
Lo, lo, Lawiko
Kula Şam û Helebê
Di mala bavê te keto
Şevkê ji nîvbenda şevan û pê ve
Were devê xwe bavê
Boxaza qirika min î
Kalî, gewri, bozî, beyazî û deqandî
Bîstikekê devê xwe têxe
Bila mîrata vê kitanê.....

PÊJINÊN DINYAYÊ

ZIREHPÛŞA FRENSIZÎ PROVANS

BALAFIRVANÊN BRÎTANÎ

TOPEKE RÛSÎ A PERASTINA PERAVAN

ZIREHPÛŞA INGILÎZÎ NELSON

IMP. LE MIROIR D'ORIENT BEY...

www.arsivakurdi.org